

Lakipalvelut
Sini Saarivuo

06.11.2008

Oikeusministeriö
PL 25

Oikeusministeriö

00023 Valtioneuvosto

7. 11. 2008

od 26/41, 2007

Jaw

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN
ESITYKSEKSI KOSKIEN EU:N OSAKKEENOMISTAJAN
ERÄIDEN OIKEUKSIEN KÄYTTÄMISESTÄ JULKISESTI
NOTEERATUISSA YHTIÖISSÄ ANNETUN DIREKTIIVIN
(2007/36/EY) TÄYTÄNTÖÖNPANOJA SUOMESSA**

Oheisena OP-Keskus osk:n lausunto.

OPK/Lakipalvelut

Saarivuo

Oikeusministeriölle

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
KOSKIEN EU:N OSAKKEENOMISTAJAN ERÄIDEN OIKEUKSIEN
KÄYTTÄMISESTÄ JULKISESTI NOTEERATUISSA YHTIÖISSÄ
ANNETUN DIREKTIIVIN (2007/36/EY) TÄYTÄNTÖÖNPANOJA SUOMESSA**

Oikeusministeriö on pyytänyt OP-Keskus osk:lta (jäljempänä "OP-Keskus") lausuntoa EU:n direktiivin 2007/36/EY täytäntöönpanoa koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Lausuntonaan OP-Keskus esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Osuuskunnat

Direktiivin 1 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa osuuskunnat direktiivin soveltamisesta. OP-Keskuksen näkemyksen mukaan Suomessa ei ole tällä hetkellä tarvetta saattaa direktiivin määräyksiä koskemaan osuuskuntia. Osuuskuntamuotoiset yritykset toimivat tässä suhteessa eri tavalla kuin osakeyhtiömuotoiset yritykset. Osuuskuntien vapauttaminen direktiivin soveltamisesta tulisi nähdä ensisijaisena ratkaisuvaihtoehtona, kun asia tulee osuuskuntalain uudistamisen yhteydessä harkittavaksi.

Yhtiökokouskutsun sisältöä koskevat säännösehdotukset

Luonnos hallituksen esitykseksi sisältää ehdotuksen arvopaperimarkkinalain ("AML") 2:6 f:ksi, joka sisältäisi yhtiökokouskutsun sisältöä ja toimittamista koskevia säännöksiä. Ehdotettu ratkaisu johtaisi siihen, että kutsun sisältöä koskevia säännöksiä olisi useassa eri säädöksessä, osakeyhtiölaissa ("OYL"), vakuutusyhtiölaissa ("VYL") ja AML:ssa. Mainitut säännökset sisältäisivät viittauksia toisiinsa.

OP-Keskus ei pidä samaa asiaa koskevien säännösten hajauttamista eri säädöksiin toivottavana kehityssuuntana. Päinvastoin, sääntelyssä tulisi pyrkiä selkeyteen sekä mahdollisimman keskitettyihin ratkaisuihin. Säännösten sijoittamista AML:iin on ainakin asiaa koskevan arviomuiston¹ laatimiseen liittyneessä kuulemistilaisuudessa perusteltu sillä, että OYL:iin sijoitettaessa uudet säännökset olisivat omiaan lisäämään päätösten pätevyyteen liittyviä riskejä. OYL 5:22 sisältäisi kuitenkin viittauksen AML 2:6 f:ään, jolloin päätöksen pätevyyteen liittyviä väitteitä olisi kaikesta huolimatta mahdollista esittää. Siksi OP-Keskus ei näe säännösten hajauttamista eri säädöksiin yksiselitteisenä ratkaisuna keskusteluissa esiin nostettuun ongelmaan.

¹ OM 26/41/2007.

Ehdotettu ratkaisu synnyttäisi lisäksi valvontaviranomaiselle yhtiökokouskutsun sisältöön liittyviä valvontavelvollisuuksia. Kun kysymys on kuitenkin luonteeltaan pikemminkin yhtiö- kuin arvopaperimarkkinaoikeudellisesta sääntelystä, voidaan kysyä, kuinka tarkoituksenmukaista tällaisten valvontavelvollisuuksien synnyttäminen olisi.

Edellä mainittujen seikkojen valossa OP-Keskus katsoo, että yhtiökokouskutsun sisältöä koskevat säännökset tulisi sisällyttää AML:n sijasta OYL:iin (ja VYL:iin).

OP-Keskus kiinnittää huomiota myös siihen, että vaikka hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan OYL 5:22:ää muutettavaksi, muutoksia ei ole ehdotettu OYL 5:22:ää sisällöltään vastaavaan VYL 5:18:ään. OP-Keskus katsoo, että mikäli OYL:a muutetaan, vastaavat muutokset tulisi yhdenmukaisuuden vuoksi tehdä myös VYL:iin.

Lisäksi, riippumatta siitä, sisällytetäänkö säännökset OYL:iin/VYL:iin vai AML:iin, OP-Keskus esittää, että ehdotetusta AML 2:6 f:n 5)-kohdasta luovuttaisiin sen nykyisessä muodossa kokonaan. Direktiivi ei edellytä, että ehdotetussa lainkohdassa mainittu informaatio tulisi sisällyttää itse yhtiökokouskutsuun, vaan se voidaan julkaista yhtiön internetsivuilla.² Tämä johtunee siitä, että käytännössä yhtiökokouskutsu on toimitettava esimerkiksi sanomalehtiin jo muutamia päiviä ennen sen julkaisemista, jolloin on mahdollista, että osakkeiden ja äänten kokonaismäärä vielä muuttuu ennen yhtiökokouksen koolle kutsumista. OP-Keskus ei näe tarpeellisena mennä tältä osin kansallisessa lainsäädännössä direktiivin vaatimuksia pidemmälle, varsinkin, kun hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu ratkaisu ei välttämättä olisi kaikissa yksittäistapauksissa täysin toimiva.

Äänestämistä ja asiamiehen käyttöä koskevat säännösehdotukset

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että osakkeenomistaja voisi äänestää vain osalla omistamistaan osakkeista ja että osakkeenomistaja voisi äänestää eri tavoin eri osakkeillaan (OYL 5:12). Lisäksi ehdotetaan, että osakkeenomistaja voisi nimetä rajoittamattoman määrän asiamiehiä, joita osakkeenomistajalla ei ole velvollisuutta ilmoittaa yhtiölle etukäteen (OYL 5:8). Säännöksillä halutaan ratkaista käytännön ongelma, joka koskettaa pörssiyhtiöiden osakkeenomistajia silloin, kun heidän omistuksensa säilytys on hajautettu useille eri omaisuudenhoitajille.

OP-Keskus ei kannata hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettua ratkaisua kaikilta osin. Vaikka ehdotetuilla ratkaisuilla ratkaistaisiinkin yksi ongelma, ne toisivat mukanaan myös uusia ongelmia, jotka voivat monissa tilanteissa olla suurempia kuin ratkaisuilla saavutettavat hyödyt.

Käytäntönä on esimerkiksi ollut, että osakkeenomistajalle tai hänen asiamiehelleen annetaan yksi äänilippu, joka käsittää kaikki osakkeenomistajan osakkeiden tuottamat äänet. Uusi tilanne johtaisi käytännön ongelmiin, koska jatkossa osakkeenomistajalle tai hänen asiamiehelleen tulisi periaatteessa antaa yhtä monta äänilippua kuin hänellä on osakkeita. Ongelmia voisi

² Direktiivin 5(4) artikla. Ks. myös luonnos hallituksen esitykseksi, s. 33.

aiheutua äänilippujen jakamisen suhteen myös silloin, jos osakkeenomistaja lähettäisi paikalle useita asiamiehiä, mutta ei olisi ilmoittanut, miten ääniliput tulisi eri asiamiesten kesken jakaa.

Käytännön ongelmia syntyisi myös silloin, kun yhtiöjärjestys tai lainsäädäntö (kuten esimerkiksi VYL 5:7) sisältää niin sanotun äänileikkurin. Eri tavoin annetut äänet tulisi suhteuttaa äänenlaskennassa yhtiön toimesta hallituksen esitysluonnoksessa kuvatulla tavalla. Tämä monimutkaistaisi äänenlaskentaprosessia. Toisaalta ongelmia syntyisi myös osakkeenomistajille, koska kokouksessa edustettuina olevien osakkeiden ja äänen määrä ei olisi etukäteen tiedossa, eikä asiamiesten täsmällinen ohjeistaminen olisi siten mahdollista.

Lisäksi, kun asiamiesten määrä olisi rajoittamaton, eikä osakkeenomistajalla olisi velvollisuutta ilmoittaa heitä yhtiölle etukäteen, yhtiökokousedustajien määrän arvioiminen olisi vaikeaa. Tämä puolestaan vaikeuttaisi kokousjärjestelyjä.

Ratkaisuvaihtoehtoja tulee pohtia tarkoituksenmukaisuusperiaatteen valossa. Ratkaisut tulisi ulottaa koskemaan vain sellaisia tilanteita, joihin ne synnyttävät tosiasiallisesti lisäarvoa. Esimerkiksi eri tavalla äänestäminen tuskin yleistyisi sen sallimisen myötä. Kuitenkin, jos se yleisesti sallitaan, yhtiöiden olisi kokousjärjestelyissään luotava sille puitteet. Ehdotettu ratkaisu voi näin ollen helposti aiheuttaa enemmän haittaa kuin tosiasiallista hyötyä.

OP-Keskus katsoo, että osalla osakkeista tai eri tavalla äänestäminen sekä usean asiamiehen käyttäminen tulisi sallia vain pörssiyhtiöissä ja vain tilanteissa, joissa osakkeenomistajan omistuksen säilytyksestä huolehtii useampi kuin yksi omaisuudenhoitaja.

Edellä sanotuin tavoin vastattaisiin niihin ongelmiin, joita omistuksen säilytyksen hajauttamistilanteiden yhteydessä on havaittu, mutta vältyttäisiin niiltä ongelmilta, joita hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetut ratkaisut mahdollisesti aiheuttaisivat. OP-Keskus katsoo, että ei ole tarkoituksenmukaista vaatia esimerkiksi yksityisiä osakeyhtiöitä järjestämään puitteita, jotka mahdollistavat eri tavoin äänestämisen, kun sillä ei käytännössä saavutettaisi näiden yhtiöiden osakkeenomistajien oikeuksien suhteen lisäarvoa.

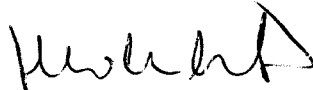
Lopuksi OP-Keskus haluaa kiinnittää Oikeusministeriön huomiota eräisiin vastuukysymyksiin. Hallituksen esitysluonnoksessa on otettu kantaa siihen, että äänestämällä eri tavoin osakkeenomistaja menettää moiteoikeutensa ja mahdollisuutensa vaatia korvauksia. Kantaa tulisi ottaa kuitenkin myös osakkeenomistajan vastuukysymyksiin silloin, kun hän äänestää eri tavoin tai vain osalla osakkeistaan. Jos käsiteltävänä on päätösehdotus, joka voisi johtaa osakkeenomistajan vahingonkorvausvastuuseen, tulisi olla selvää, ettei esimerkiksi päätösehdotusta yhdellä äänellä vastustanut osakkeenomistaja, jonka kokonaisäänimäärä olisi merkittävästi suurempi, voi vapautua vastuustaan. OP-Keskus katsoo lisäksi, että mikäli osittainen tai eri tavoin äänestäminen sallitaan, olisi sen seurauksista syytä harkita säädettävän itse laissa eikä vain esitöissä.

Lopuksi

Kuten direktiivin 2007/36/EY virallinen nimikin kertoo, direktiivillä on tarkoitus puuttua nimenomaan pörssiyhtiöiden osakkeenomistajien oikeuksien käyttämiseen liittyviin ongelmiin. Ehdotetut muutokset aiheuttaisivat käytännön ongelmia erityisesti muissa kuin pörssiyhtiöissä. Kun direktiiviäkään ei ole edellytetty implementoitavaksi muita kuin pörssiyhtiöitä koskien, ei kansallisessa lainsäädännössä tulisi tältä osin mennä direktiiviä pidemmälle.

Helsingissä, 6. marraskuuta 2008

OP-KESKUS OSK

Heikki Vitie
varatoimitusjohtaja

Taina Kallio
osastonjohtaja